

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

ea74d028-1cf1-
4ac6-86bf-
Deres ref: 8528dbad4c57
Vår ref: 2025/130796
Dato: 26.09.2025

Uttale til høring av søknad om konsesjon om opprustning og utvidelse av Noreverkene i Nore og Uvdal kommune i Buskerud

Vi viser til høringen av konsesjonssøknaden fra Statkraft Energi, datert 24.04.2025, for opprusting og utvidelse av Noreverkene i Nore og Uvdal kommune i Buskerud fylke.

NVE har mottatt en søknad fra Statkraft Energi AS om tillatelse til å oppgradere dagens kraftverk Nore I og Nore II i Nore og Uvdal kommune ved å bygge enten:

- Nytt Nore kraftverk og Rødberg pumpe (alternativ 1)
- Nytt Nore I kraftverk og Nytt Nore II kraftverk (alternativ 2)

Mattilsynets rolle

Mattilsynet er statlig sektorstyresmakt for områdene planter, helse og velferd hos fisk og dyr, mat og drikkevann. Som høringsinstans har vi i oppgave å bidra til å ivareta nasjonale og regionale interesser innenfor våre forvaltningsområder.

I denne saken er fagområdene drikkevann og akvakultur særlig relevante.

Oppsummering

Mattilsynet anbefaler at det alternativet som har minst negativ påvirkning på våre sektorområder velges, med særlig vekt på hensynet til drikkevann.

Drikkevann er en samfunnskritisk ressurs, og det må gjennomføres grundige undersøkelser og systematisk overvåking av vannkvalitet og vannkapasitet i alle faser av tiltaket. Det er positivt at dette er omtalt i de vedlagte dokumentene og Mattilsynet forutsetter at dette vil følges opp.

Mattilsynet legger til grunn en føre-var-tilnærming i vurderingen av tiltakets konsekvenser for både vann, plantehelse, dyr og fisk.

Hensyn til drikkevann

Regelverk og samfunnskritisk betydning

[Drikkevannsforskriften](#) (FOR-2016-12-22-1868) fastslår i § 1 at formålet er å beskytte menneskers helse ved å sikre levering av helsemessig trygt drikkevann. § 4 forbyr enhver form for forurensning av drikkevann, inkludert aktiviteter i vanntilsigsområder som kan medføre fare for forurensning. Dette innebærer at tiltak som påvirker vannveier, vannuttak og vannføring må vurderes nøye med hensyn til risiko for forurensning og redusert vannkvalitet og vannmengde.

Drikkevannsforsyningen utgjør en kritisk infrastruktur som samfunnet er avhengig av for å ivareta grunnleggende behov, helse og sikkerhet. Enhver negativ påvirkning på vannkvalitet eller tilgjengelighet kan få alvorlige konsekvenser for innbyggere, næringsliv og beredskap.

Vårt ansvarsområde er å beskytte eksisterende og framtidige drikkevannskilder og sikre leveringssikkerhet for trygt og nok drikkevann til innbyggerne. Drikkevannskildene er en begrenset ressurs som må tas vare på. En føre-var-tilnærming må derfor legges til grunn for å best mulig beskytte drikkevannskildene på kort og lang sikt.

Vurdering av foreslåtte undersøkelser og konsekvenser for drikkevann

Vårt hovedinntrykk er at det er foreslått flere relevante undersøkelser før anleggsstart, som samlet vil bidra til et godt kunnskapsgrunnlag. Dette gjelder særlig undersøkelser av grunnvannsbrønner, men det er også omtalt at det må kartlegges om det finnes løsmassebrønner og andre drikkevannskilder innenfor influensområdet. Dersom de skisserte tiltakene blir gjennomført, er vår foreløpige vurdering at det ser ut til at hensynet til drikkevann blir ivarettatt.

Mattilsynet stiller seg bak teksten i Norconsults konsekvensutredning (Vedlegg 18, side 44 i avsnittet avbøtende tiltak: «*Ved eventuell påvirkning av grunnvannsbrønner som benyttes til vannforsyning eller andre drikkevannskilder utover dagens situasjon, må prosjektet sørge for å erstatte disse kildene med tilsvarende eller bedre alternativer for å sikre kontinuerlig og trygg vannforsyning.*»

Tunnelarbeid og omlegging av vannveier kan føre til økt sedimenttransport og endringer i vannkvaliteten. Sprengning i fjell kan gi varige endringer i vannveiene.

Vi legger merke til at tunnelene har stor variasjon i dybde. Dette kan ha betydning for de nærliggende grunnvannsbrønnene. Dersom en brønn ligger dypere enn tunnelen, kan den bli forurensset av vann fra tunnelen. Dersom brønnen er grunn, kan den bli påvirket av synkende grunnvannsnivå. Det er derfor viktig at både vannkvalitet og vannkapasitet overvåkes systematisk i områder der vannforsyningen kan bli påvirket. Overvåkingen bør starte før anleggsarbeidet, fortsette gjennom anleggsfasen, og videreføres i driftsfasen for å fange opp eventuelle langtidseffekter.

Hensyn til dyrehelse og dyrevelferd

Mattilsynet forvalter [dyrevelferdsloven](#) og [dyrehelseforskriften](#).

Dyrevelferdsloven skiller ikke mellom tamme og ville dyr. Formålet med loven er å fremme god dyrevelferd og respekt for dyr.

Dyrehelseforskriften sier at dyr, inkludert akvatiske dyr, skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger. Forskriften skal fremme forebygging og bekjempelse av dyresykdommer som kan overføres til dyr eller mennesker.

Ved planlegging av omfattende inngrep i naturen, er det viktig at det blir vurdert hvordan tiltaket påvirker naturlige leveområder for dyr. Der det er relevant, må det tas nødvendige hensyn og iverksettes avbøtende tiltak.

Hensyn til fiskehelse og fiskevelferd

Viktige regelverk på dette sektorområdet er [akvakulturdriftsforskriften](#) og dyrehelseforskriften. Mattilsynet peker på at det er særlig plikt til aktsomhet med tanke på å forebygge og forhindre risiko for spredning av smittsomme sjukdommer til dyr, inkludert akvatiske dyr.

Entreprenører og relevante virksomheter må få krav om vask og desinfeksjon av anleggsmaskiner og utstyr før de brukes i eller nær vassdrag. Avrenning fra anleggsvann og utslipp av kjemikalier og olje kan skade akvatiske dyr. Partikler kan irritere gjellene og redusere oksygenopptaket, noe som gir dårlig fiskevelferd. Sprengning og partikler fra steinmasser har svært negativ effekt på fisk. Det må tas hensyn til dette, og avbøtende tiltak må iverksettes der det er hensiktsmessig.

Plantehelse

Mattilsynet forvalter [Forskrift om plantehelse](#). Vårt ansvar innen plantehelse er å hindre spredning av planteskadegjørere som kan få alvorlige samfunnsøkonomiske konsekvenser.

Flytting av jordmasser i forbindelse med anleggsarbeid innebærer en risiko for spredning av skadegjørere og uønskede plantearter, særlig fra dyrket mark. Spredning kan også skje via jordrester, planter og frø som følger med maskiner og utstyr.

I dette prosjektet skal det flyttes store mengder steinmasser og jord. Tiltakshaver må allerede i planleggingsfasen vurdere risikoen for spredning av planteskadegjørere.

Mer informasjon finnes her: [Hvordan unngå å spre planteskadegjørere og ugras ved anleggsarbeid og flytting av jord | Mattilsynet](#)

Med hilsen
Mattilsynet, tilsynet

Tove Hamre
seniorinspektør

Jorunn Aasgaard Grini
avdelingsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk / This document has been electronically approved